

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών

Γενική Διεύθυνση Ενέργειας

Διεύθυνση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ)

και Εναλλακτικών Καυσίμων

Τμήμα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) Ηλεκτρικής και Θερμικής/Ψυκτικής Ενέργειας

Ταχ. Δ/ση : Λ. Μεσογείων 119

Ταχ. Κώδικας : 115 26 ΑΘΗΝΑ

Πληροφορίες : Β. Μηλιώνη

Τηλ. : 213 15 13 463

Fax : 213 15 13 448

E-mail : v.milioni@prv.ypeka.gr

ΠΡΟΣ: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας

Αυτοτελές Τμήμα

Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 5594/08.04.2020 Ερώτηση, των Βουλευτών Αποστόλου Πάνα, Γιώργου Αρβανιτίδη και Ευαγγελίας Λιακούλη, του κόμματος Κινήματος Αλλαγής (ΚΙΝ.ΑΛ), σχετικά με την περιορισμένη δυνατότητα των αγροτών για την αξιοποίηση νέων φωτοβολταϊκών, βάσει της πρόσφατης Υπουργικής Απόφασης σχετικά με την προτεραιότητα εξέτασης των αιτήσεων των σταθμών ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ για χορήγηση οριστικών προφορών σύνδεσης με το δίκτυο από τη ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ

Σχετ.: Η υπ' αριθμ. 5594/08.04.2020 Ερώτηση, των Βουλευτών της Κ.Ο. του ΚΙΝ.ΑΛ. κκ. Αποστόλου, Αρβανιτίδη και Λιακούλη (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/ 34912/1320/09.04.2020).

Σε απάντηση της 5594/08.04.2020 Ερώτησης του θέματος, αναφορικά με τα θέματα αρμοδιότητας της Διεύθυνσης ΑΠΕ και Εναλλακτικών Καυσίμων, θέτουμε υπόψη σας τα ακόλουθα:

Σε απάντηση της 1114/08.04.2020 Αναφοράς του θέματος, αναφορικά με τα θέματα αρμοδιότητας της Διεύθυνσης ΑΠΕ και Εναλλακτικών Καυσίμων, θέτουμε υπόψη σας τα ακόλουθα:

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε συνεργασία με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έχει θέσει ως μία από τις προτεραιότητές του τη στήριξη και ενίσχυση της αγροτικής οικονομίας και δραστηριότητας.

Στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ, ΦΕΚ Β' 4893), το οποίο αναδεικνύει τις προτεραιότητες και τις αναπτυξιακές δυνατότητες που έχει η χώρα μας σε θέματα ενέργειας και αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και έχει ως στόχο να αποτελέσει το βασικό εργαλείο διαμόρφωσης της εθνικής πολιτικής για την Ενέργεια και το Κλίμα την επόμενη δεκαετία, υπάρχει συγκεκριμένη θεματική ενότητα για τον Αγροτικό τομέα, τη Ναυτιλία και τον Τουρισμό με Προτεραιότητες Πολιτικής για την επόμενη περίοδο και τα αντίστοιχα μέτρα για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων.

Πιο συγκεκριμένα στο ΕΣΕΚ περιλαμβάνονται 3 Προτεραιότητες Πολιτικής στον αγροτικό τομέα:

- ΠΠΝ.2: Διαχείριση και αξιοποίηση γεωργικών και κτηνοτροφικών υπολειμμάτων

- ΠΠΝ.4: Ανάπτυξη εγχώριας παραγωγής προηγμένων βιοκαυσίμων και εφοδιαστικών αλυσίδων για τη χρήση τους
- ΠΠΝ.5: Προώθηση χρήσης ΑΠΕ και δράσεων βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης στον αγροτικό τομέα

Αναλυτικότερα σύμφωνα με το ΕΣΕΚ για την προώθηση της βιομάζας με σκοπό την παραγωγή ενέργειας προτείνονται τα παρακάτω μέτρα:

1. Προτεραιότητα στη χρήση αποβλήτων (γεωργο-κτηνοτροφικών μονάδων και βιομηχανιών, αστικών).
2. Οργάνωση εφοδιαστικής αλυσίδας και χωροθέτηση θέσεων για την προσωρινή αποθήκευση της αγροτικής/δασικής υπολειμματικής βιομάζας.
3. Διατήρηση και επέκταση του καθεστώτος πιστοποίησης αειφορίας των βιοκαυσίμων, βιορευστών και στερεών καυσίμων.
4. Ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα μέσω της προώθησης ενεργειακών καλλιεργειών ξυλώδους βιομάζας ή πρεμνοφυών φυτειών.
5. Δημιουργία και ενίσχυση εγχώριας αγοράς βιοαιθανόλης.
6. Ανάπτυξη αγοράς βιομεθανίου.

Επίσης μέτρα πολιτικής θα δρομολογηθούν ώστε να αξιοποιηθεί το υψηλό δυναμικό για την εγκατάσταση μονάδων και συστημάτων ΑΠΕ στον αγροτικό τομέα. Πιο συγκεκριμένα, μέτρα για την εγκατάσταση κυρίως φωτοβολταϊκών συστημάτων μέσω του σχήματος του ενεργειακού συμψηφισμού και του εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού τόσο σε γεωργικές και κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, όσο και σε αντλιοστάσια θα σχεδιαστούν.

Επιπρόσθετα, η εγκατάσταση ΑΠΕ σε γαίες υψηλής παραγωγικότητας θα δρομολογηθεί λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις του αδειοδοτικού και χωροταξικού πλαισίου, ώστε να διασφαλιστεί ότι η παραγωγή ενέργειας δεν θα δράσει ανταγωνιστικά στις οικονομικές δραστηριότητες του γεωργικού και κτηνοτροφικού τομέα.

Η προώθηση συστημάτων ΑΠΕ για θέρμανση και ψύξη στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις θα δρομολογηθεί, όπως ενδεικτικά είναι η αξιοποίηση της γεωθερμικής ενέργειας και λοιπών μορφών ΑΠΕ σε θερμοκήπια.

Τέλος, θα ενισχυθεί η κατανάλωση βιοκαυσίμων τόσο στα μηχανήματα που χρησιμοποιούνται στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, όσο και σε λοιπές δράσεις.

Αναφορικά με τη διάσταση της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, θα προωθηθούν μέτρα για την αντικατάσταση των υφιστάμενων μηχανημάτων και εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούνται τόσο στις γεωργικές, όσο και στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις με νέα υψηλής ενεργειακής απόδοσης. Προτεραιότητα θα δοθεί σε μηχανήματα και εξοπλισμό που χαρακτηρίζονται από υψηλή κατανάλωση ενέργειας, όπως ενδεικτικά είναι οι ελκυστήρες, οι θεριστικές και αλωνιστικές μηχανές, οι βαμβακοσυλλέκτες και οι σπαρτικές μηχανές στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις και οι αρμεχτικές μηχανές, οι εκκολαπτικές μηχανές, τα μηχανήματα καθαρισμού και οι ταΐστρες στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.

Έμφαση θα δοθεί στα αντλιοστάσια και στα συστήματα άρδευσης των καλλιεργειών με το σχεδιασμό μέτρων, τα οποία θα συμβάλλουν ταυτόχρονα τόσο στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, όσο και στην εξοικονόμηση νερού. Ενεργειακά αποδοτικός εξοπλισμός θα προωθηθεί για τα βασικότερα συστήματα που χρησιμοποιούνται όπως είναι ενδεικτικά οι αντλίες, τα συγκροτήματα τεχνητής βροχής, οι αυτοκινούμενοι μεγάλοι εκτοξευτήρες, τα συγκροτήματα άρδευσης με σταγόνες και τα αυτοπροωθούμενα συγκροτήματα τεχνητής βροχής.

Επιπρόσθετα, θα προβλεφθεί η διείσδυση ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων θέρμανσης, ψύξης, εξαερισμού και φωτισμού στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις συμπεριλαμβανομένων των θερμοκηπίων. Ειδικότερα για την παραγωγή θερμικής και ψυκτικής ενέργειας ο συγκεκριμένος στόχος θα επιτευχθεί τόσο από μεμονωμένα, όσο και από κεντρικά συστήματα. Προς αυτή την κατεύθυνση θα διερευνηθεί η εγκατάσταση συστημάτων τηλεθέρμανσης και συστημάτων μικρο-συμπαγωγής.

Ειδικά σε ότι αφορά την προώθηση της χρήσης ΑΠΕ στον αγροτικό τομέα το τελευταίο διάστημα έχουν υιοθετηθεί σημαντικά μέτρα που ενισχύουν το εισόδημα των αγροτών μέσω της υλοποίησης συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και κυρίως φωτοβολταϊκών συστημάτων (φ/β).

Ειδικότερα:

1. Με το άρθρο 62 του ν. 4643/2019 «Απελευθέρωση αγοράς ενέργειας, εκσυγχρονισμός της ΔΕΗ, ιδιωτικοποίηση της ΔΕΠΑ και στήριξη των Α.Π.Ε. και λοιπές διατάξεις.» (ΦΕΚ Α' 193), προστέθηκε στην παρ. 16 του άρθρου 3 του ν. 4414/2016 (ΦΕΚ Α' 149) η φράση: «και, εφόσον οι ως άνω σταθμοί παραγωγής εξυπηρετούν αποκλειστικά αγροτική εκμετάλλευση, μέχρι ποσοστού 75%, αντίστοιχα.», σύμφωνα με την οποία αγρότες που εγκαθιστούν σταθμό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ ή ΣΗΘΥΑ ως αυτοπαραγωγοί μπορούν να εγχέουν στο δίκτυο το 75% της ενέργειας που παράγουν και να λαμβάνουν Λειτουργική Ενίσχυση χωρίς υποχρέωση συμμετοχής σε ανταγωνιστική διαδικασία, σε αντίθεση με τους υπόλοιπους αυτοπαραγωγούς για τους οποίους το ποσοστό αυτό είναι 20%. Έτσι, αγρότης ο οποίος εγκαθιστά ένα φ/β σταθμό με αυτοπαραγωγή εγκατεστημένης ισχύος 100 kW, αφενός μειώνει την ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνει και συνεπώς το κόστος ηλεκτρικού ρεύματος που πληρώνει και αφετέρου έχει ένα ετήσιο έσοδο της τάξης των 7.500 €, συμπληρωματικό του αγροτικού του εισοδήματος.
2. Με την ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/28857/1083/20.03.2020 Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός ειδικού πλαισίου προτεραιότητας στην χορήγηση οριστικών Προσφορών Σύνδεσης για σταθμούς ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ από τον Διαχειριστή του Δικτύου, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων του άρθρου 9 του ν. 3775/2009 (Α' 122), του ν. 3894/2010 (Α' 204), του ν. 4608/ 2019 (Α' 66) και της παραγράφου 6 του άρθρου 11 του ν. 4513/2018 (Α' 9), καθώς και του πρώτου και τρίτου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του ν. 3468/2006 (Α' 129), σύμφωνα με το άρθρο 44 του ν. 4643/2019 (ΦΕΚ Α' 193)»:
 - Δόθηκε απόλυτη προτεραιότητα σύνδεσης στο δίκτυο σε κατηγορίες σταθμών ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ στις οποίες υπάγονται σταθμοί που ενισχύουν την έρευνα, την κυκλική οικονομία και μειώνουν το κόστος του ηλεκτρικού ρεύματος. Επίσης πρέπει να επισημανθεί ότι για τις εν λόγω κατηγορίες σταθμών ο αριθμός αιτήσεων για χορήγηση οριστικής προσφοράς σύνδεσης πανελλαδικά είναι μικρός (περίπου 100 αιτήσεις για όλες τις κατηγορίες σταθμών

ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ με απόλυτη προτεραιότητα). Αντίθετα, οι αιτήσεις για χορήγηση οριστικής προσφοράς σύνδεσης που είχαν υποβληθεί από ιδιώτες ήταν περίπου 3.000, από Ενεργειακές Κοινότητες (Ε.Κοιν) περίπου 1.000, ενώ την περίοδο 2010-2014 οι αιτήσεις από αγρότες ήταν περισσότερες από 5.000. Δίνοντας προτεραιότητα στα έργα τα οποία αποτελούν την πολυπληθέστερη ομάδα αιτήσεων, χάνεται το πλεονέκτημα της προτεραιότητας.

- Περιορίστηκε η προτεραιότητα των Ε.Κοιν. στην πρόσβαση στο δίκτυο, με δυνατότητα διάθεσης των πλεονασμάτων χρήσης στα μέλη τους, όπως ίσχυε με την παρ. 6 του άρθρου 11 του ν. 4513/2018 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις.» (ΦΕΚ Α'9), η οποία είχε ως αποτέλεσμα την καθυστέρηση εξέτασης των λοιπών αιτημάτων (συμπεριλαμβανομένων και των αιτημάτων αγροτών).
 - Οι σταθμοί αυτοπαραγωγών που συνδέονται στη χαμηλή τάση (ΧΤ), υπάγονται στην Ομάδα Β και προηγούνται κατά τέσσερις (4) μήνες στη σειρά προτεραιότητας για χορήγηση οριστικής προσφοράς σύνδεσης από τον ΔΕΔΔΗΕ και άρα πρόσβαση στο δίκτυο. Για παράδειγμα εάν ένας αγρότης υποβάλλει αίτημα για χορήγηση προσφοράς όρων σύνδεσης σήμερα στον ΔΕΔΔΗΕ, το αίτημά του θα εξετασθεί σαν να υποβλήθηκε τέσσερις (4) μήνες νωρίτερα, με αποτέλεσμα ο σταθμός αυτός να συνδεθεί ταχύτερα στο δίκτυο από σταθμό που ενδεχομένως να αιτήθηκε προγενέστερα τη σύνδεσή του στον ΔΕΔΔΗΕ, αλλά ανήκει σε Ομάδα με χαμηλότερη προτεραιότητα. Η διάταξη αυτή ευνοεί επενδύσεις μικρών αγροτικών επιχειρήσεων.
 - Οι σταθμοί ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ που ανήκουν σε Ε.Κοιν. στις οποίες συμμετέχουν περισσότερα από εξήντα (60) μέλη, εκ των οποίων τουλάχιστον τα πενήντα (50) είναι φυσικά πρόσωπα (κάτι που ισχύει κυρίως με αγροτικούς συνεταιρισμούς, π.χ. ο αγροτικός συνεταιρισμός Βόλου) υπάγονται στην Ομάδα Β και προηγούνται επίσης κατά τέσσερις (4) μήνες στη σειρά προτεραιότητας για χορήγηση οριστικής προσφοράς σύνδεσης.
 - Λήφθηκε ειδική πρόνοια για σταθμούς ΑΠΕ ή ΣΗΘΥΑ, που εγκαθίστανται σε περιοχές που η σύνδεσή τους προβλέπεται να γίνει σε δίκτυα που τροφοδοτούνται από Υποσταθμούς ΥΤ/ΜΤ που είναι εγκατεστημένοι στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και στον Δήμο Μεγαλόπολης, ώστε οι αιτήσεις για χορήγηση οριστικής προσφοράς σύνδεσης να κατατάσσονται σε ειδικό κατάλογο προτεραιότητας και να εξετάζονται από την εκάστοτε αρμόδια Διεύθυνση Περιφέρειας παράλληλα με τις λοιπές αιτήσεις αρμοδιότητάς της.
 - Δόθηκε απόλυτη προτεραιότητα στην αξιολόγηση αιτημάτων που καταθέτουν κοινό αίτημα στον ΔΕΔΔΗΕ για την κατασκευή κοινού Υποσταθμού (όπως συνέβη με τον αγροτικό συνεταιρισμό Αγρινίου).
3. Όσον αφορά την απόλυτη προτεραιότητα, θεωρείται εύλογο αυτή να δίνεται στοχευμένα σε ομάδες έργων που αφορούν πολύ μικρό αριθμό έργων ή σε ορισμένες κατηγορίες σταθμών ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ που υλοποιούνται με μεγάλη δυσκολία. Στόχος της χώρας, σύμφωνα με το ΕΣΕΚ είναι να εγκατασταθούν σε όλη την Ελλάδα περίπου 3.500 MW νέων φ/β σταθμών, έργα που πρέπει να υλοποιηθούν από διάφορες κατηγορίες επενδυτών (αγρότες, ιδιώτες, μεγάλους επενδυτές κ.ά.). Η απουσία της ως άνω πολιτικής, θα είχε ως συνέπεια η προστιθέμενη αξία που συνεπάγονται αυτά τα έργα στην ουσία να ματαιώνεται μπροστά στο μεγάλο πλήθος των λοιπών αιτήσεων που κατατίθενται ενώπιον του ΔΕΔΔΗΕ, τα οποία ενδέχεται να ανέρχονται σε 3.000-

5.000 (θεωρητικά περίπου 1.500 – 2.500 MW συνολικής ισχύος) για κατασκευή έργων ΑΠΕ, όταν ο συνολικός αριθμός των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί τα τελευταία δύο (2) έτη στον ΔΕΔΔΗΕ είναι περίπου 4.000.

4. Τέλος πέραν των ανωτέρω θα πρέπει να επισημανθεί ότι σύμφωνα με τον Πίνακα 1 της περ. 1β της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4414/2016 (ΦΕΚ Α' 149), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 72 του ν. 4602/2018 (ΦΕΚ Α' 45) και ισχύει, η Τιμή Αναφοράς (Τ.Α.) στη βάση της οποίας υπολογίζεται μηνιαίως η Λειτουργική Ενίσχυση, με τη μορφή της Διαφορικής Προσαύξησης ή της Σταθερής Τιμής αποζημίωσης, της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμούς ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ που αξιοποιείται με φ/β σταθμούς που ανήκουν σε Ε.Κοιν. του ν. 4513/2018 (ΦΕΚ Α' 9) με εγκατεστημένη ισχύ $\leq 1\text{MW}$ ή σε κατ' επάγγελμα αγρότες με εγκατεστημένη ισχύ $< 500\text{ kW}$, ορίζεται ως η μεσοσταθμική Τ.Α. που προέκυψε κατά τις τρεις (3) προηγούμενες πριν την τελευταία ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών που αφορούν στην εν λόγω κατηγορία φ/β σταθμών ή, αν δεν έχουν διενεργηθεί διαγωνισμοί στην κατηγορία, στην ίδια τεχνολογία προσαυξημένη κατά 10%. Ενώ, από την 01.01.2021, σύμφωνα με την ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/30971/1190/26.03.2020 Απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Προσθήκη νέων κατηγοριών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και καθορισμός των Τ.Α., επαναπροσδιορισμός των κατηγοριών σταθμών 11, 29 και 30 και τροποποίηση των Τ.Α. του Πίνακα 1 της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν.4414/2016, σύμφωνα με τις παρ. 5, 6 και 7 του άρθρου 4 του ν.4414/2016 (ΦΕΚ Α' 149) και τροποποίηση των τιμών του Επιτοκίου Αναγωγής των κατηγοριών σταθμών, σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 3 του ν.4414/2016 (ΦΕΚ Α' 149), όπως ισχύει» (ΦΕΚ Β' 1045), η Τ.Α. για φ/β σταθμούς που ανήκουν σε κατ' επάγγελμα αγρότες με εγκατεστημένη ισχύ $< 500\text{ kW}$ ορίζεται στα 65€/MWh, ανεξάρτητα από τη διεξαγωγή και τα αποτελέσματα των ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών.

Ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης

Δ. Αντωνόπουλος

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Υφυπουργού ΠΕΝ κ. Γεράσιμου Θωμά
- Γραφείο Γενικής Γραμματέα Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών
- Γεν. Δ/ση Ενέργειας